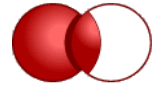




**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU BUDŽETA-PRORAČUNA U FBIH
SARAJEVO**



Ložionička 3, 71 000 Sarajevo, Tel/Fax: ++ 387 (0) 33 221 632, www.saifbih.ba, e-mail:urrevfed@bih.net.ba, saifbih@saifbih.ba

UR: 009-04;029-05/03

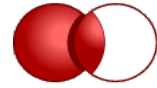
**IZVJEŠTAJ/IZVJEŠĆE
O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA
NA DAN 31.12.2002. GODINE**

VRHOVNI SUD FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Sarajevo, septembar/oktobar 2003. godine



**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU BUDŽETA-PRORAČUNA U FBiH
SARAJEVO**



Ložionička 3, 71 000 Sarajevo, Tel/Fax: ++ 387 (0) 33 221 632, www.saifbih.ba, e-mail: urrevfed@bih.net.ba, saifbih@saifbih.ba

**MENADŽMENTU
FRHOVNOG SUDA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO**

IZVJEŠTAJ/IZVJEŠĆE REVIZORA

1. Obavili smo reviziju finansijskih/financijskih izvještaja/izvješća **Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine** iskazanih na stranicama od 1 do 11, na dan 31.12.2002. godine. Za ove izvještaje/izvješća odgovoran je menadžment Vrhovnog suda. Naša odgovornost se svodi na izražavanje mišljenja o tim finansijskim/financijskim izvještajima/izvješćima na temelju provedene revizije.
2. Reviziju smo obavili na osnovu ovlaštenja u skladu sa Zakonom o reviziji budžeta/proračuna u FBiH («Službene novine FBiH», br. 48/99), i sa INTOSAI međunarodnim revizorskim standardima. Ovi standardi zahtijevaju planiranje i obavljanje revizije tako da revizija pruža razumno uvjerenje o tome ima li u finansijskim/financijskim izvještajima/izvješćima ima značajnih pogrešaka, kao i da li su finansijske/financijske transakcije izvršene u skladu sa zakonskim propisima. Revizija je uključila ispitivanje, testiranje i prikupljanje dokaza koji potkrepljuju iznose i objave u finansijskim/financijskim izvještajima/izvješćima. Revizija je također obuhvatila ocjenu primijenjenih računovodstvenih načela, vrednovanje sveukupne prezentacije finansijskih/financijskih izvještaja/izvješća kao i ocjenu primjene važećih zakonskih propisa. Vjerujemo da je provedenom revizijom prikupljeno dovoljno dokaza kako bi se stvorile pouzdane osnove za izražavanje našeg mišljenja.
3. U Vrhovnom sudu nije u potpunosti izvršeno usaglašavanje stanja sredstava i njihovih izvora iskazanih u knjigovodstvu sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom, što je u suprotnosti sa članom 47. Zakona o budžetu/proračunu u Federaciji BiH i članovima 73., 74. i 75. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta/proračuna u FBiH, kojima je propisana obaveza budžetskih korisnika da najmanje jednom godišnje (31. decembra tekuće godine) usklade stanje sredstava i njihovih izvora, iskazanih u knjigovodstvu, sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom,
4. Vrhovni sud u svom poslovanju nije postupao u skladu sa Zakonom o budžetu/proračunu u FBiH i Zakonom o izvršenju budžeta/proračuna za 2002. godinu, u dijelu koji se odnosi na korištenje odobrenih sredstava do visine odobrene u njegovom posebnom dijelu, u iznosu koji revizorski tim nije mogao u potpunosti potvrditi iz razloga što Vrhovni sud nije obezbijedio podatke o tekućim rashodima i izdacima prema standardnim budžetskim/proračunskim klasifikacijama, tj. nije finansijske/financijske promjene, odnosno transakcije evidentirao na propisanim analitičkim računima,
5. Pravilnik o radnim odnosima, plaćama i drugim ličnim primanjima administracije Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovina nije usklađen sa Zakonom o radnim odnosima i plaćama službenika organa uprave u FBiH i Zakonom o plaćama i naknadama rukovoditelja izvršnih organa vlasti FBiH i službenika koje imenuje, odnosno postavlja

Vlada FBiH, u dijelu koji se odnosi na utvrđene koeficijente za obračun plaća i obračun položajnog dodatka,

- 6. nije uspostavljen adekvatan sistem internih kontrola, što je imalo za posljedicu nedosljednu primjenu zakonskih propisa u pogledu računovodstvenog evidentiranja, kada je u pitanju provjera da li su računovodstvene transakcije izvršene u skladu sa zakonskim propisima, da li za iste postoji adekvatna računovodstvena dokumentacija i da li finansijski izvještaji pružaju kompletne, pouzdane i vjerodostojne informacije o rezultatima finansijskih operacija i ukupnog poslovanja Vrhovnog suda,**
7. Po našem mišljenju finansijski/ finansijski izvještaji/izvješća, osim napomena iskazanih pod tačkama 3. do 6. daju istinit i fer pregled o finansijskom/financijskom stanju i položaju Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine na dan 31.12.2002. godine, jer isti nemaju materijalno značajan uticaj na poslovanje i ukupne rashode i izdatke Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine.

Zamjenik generalnog revizora

Generalni revizor

Branko Kolobarić, dipl.oec.

mr.sc. Ibrahim Okanović, dipl. oec.

IZVJEŠTAJ/IZVJEŠĆE
o obavljenoj reviziji

VRHOVNOG SUDA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Na osnovu ovlaštenja, a u skladu sa Zakonom o reviziji budžeta/proračuna u FBiH («Sl. novine FBiH» br. 48/99) i INTOSAI revizijskim standardima, obavljena je revizija pravilnosti poslovanja i usklađenosti iste sa važećom zakonskom regulativom, koja između ostalog obuhvata i reviziju finansijskih/financijskih izvještaja/izvješća na dan 31.12.2002. godine, **Vrhovnog uda Federacije Bosne i Hercegovine**.

Reviziju finansijskih/financijskih izvještaja/izvješća za godinu koja je završena na dan 31.12.2002. godine u cjelini obavili su:

- Mirsada Janjoš, dipl. oec. ovlašteni revizor i
- Derviša Harbaš, IT revizor

Revizija je obavljena u periodu od 08.09.-20.09.2003. godine, u prisustvu predstavnika određenih od strane predsjednika Vrhovnog suda FBiH.

1 OPĆI PODACI

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu Vrhovni sud) je osnovan na temelju Zakona o vrhovnom sudu Federacije i Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Vrhovnom sudu Federacije Bosne i Hercegovine («Sl. novine FBiH» br. 2/95, 9/96 i 33/99).

Vrhovni sud je najviši žalbeni sud FBiH, koji vrši sudsku funkciju u okviru prava i dužnosti utvrđenih Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine, Zakonom o vrhovnom sudu i drugim federalnim zakonima.

Vrhovni sud je u vršenju sudske funkcije samostalan i nezavisan i sudi na osnovu Ustava Federacije, zakona i drugih propisa Federacije.

Predsjednik Vrhovnog suda predstavlja Vrhovni sud, organizuje i rukovodi poslovima sudske uprave, te obavlja druga prava i dužnosti utvrđena Zakonom o Vrhovnom sudu FBiH i drugim federalnim zakonima.

Predsjednika Vrhovnog suda u slučaju spriječenosti i odsutnosti, u organizovanju obavljanja sudske uprave i drugih poslova koje mu povjeri, zamjenjuje sudija određen godišnjim rasporedom poslova. Predsjedniku Vrhovnog suda u poslovima sudske uprave pomažu predsjednici sudskih odjeljenja.

Unutrašnja organizacija i način rada sudskih odijeljenja Vrhovnog suda utvrđeni su Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji Vrhovnog suda FBiH i Poslovníkom o radu Vrhovnog suda. Pravilnik o unutarnjoj organizaciji donosi predsjednik Vrhovnog suda uz prethodno pribavljenu suglasnost federalnog ministarstva pravde.

Poslovi i zadaci iz djelokruga rada Vrhovnog suda vrše se u organizacionim jedinicama i to:

1. organizacijska jedinica sudija,
2. organizacijska jedinica sudske policije,
3. organizacijska jedinica sudske uprave sa pisarnom i daktilobiroom i
4. organizacijska jedinica računovodstveno-materijalnih poslova.

Organizaciona jedinica sudija čini sudska odjeljenja Vrhovnog suda i to: Krivično odjeljenje, Građansko odjeljenje, Odjeljenje za praćenje i proučavanje sudske prakse i Odjeljenje sudskih savjetnika.

Sjedište Vrhovnog suda je u Sarajevu u ulici Valtera Perića br. 15.

Na dan 31.12.2002. godine u Vrhovnom sudu je bilo uposleno 73 radnika.

2 CILJ I OBIM REVIZIJE

Cilj revizije pravilnosti poslovanja i finansijskih/financijskih izvještaja/izvješća za 2002. godinu je da omogući revizoru da izrazi mišljenje o tome da li su isti pripremljeni, u svakom značajnom pogledu u skladu sa važećom zakonskom regulativom, kao i da izrazi mišljenje o adekvatnosti i pouzdanosti sistema računovodstva i interne kontrole.

Revizija je planirana i izvršena sa ciljem pribavljanja realne osnove da li finansijski/financijski izvještaji/izvješća odražavaju tačan i istinit prikaz poslovanja tokom godine i stanja na kraju godine. Revizija će utvrditi da li su poduzete sve mjere za osiguranje ubiranja i čuvanja javnih prihoda i da li se menadžment Vrhovnog suda pridržava zakona i instrukcija koje se na njega odnose; da li se isplate javnih prihoda ili korištenje javnih rashoda vrše po odgovarajućem ovlaštenju i za svrhe za koje je dano ovlaštenje.

Revizija također uključuje i davanje preporuka za dalji rad, sa posebnim naglaskom na što efikasniju i ekonomičniju zaštitu imovine i trošenje sredstava, jačanje interne kontrole i stvaranje podloge menadžmentu za donošenje što kvalitetnijih odluka u pogledu daljeg rada.

3 OSVRT NA NALAZE I PREPORUKE REVIZIJE FINANSIJSKIH/FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA/IZVJEŠĆA ZA 2001. GODINU

Ured za reviziju FBiH je obavio reviziju finansijskih/financijskih izvještaja/izvješća Vrhovnog suda za 2001. godinu, utvrdio određene nepravilnosti i predložio da se iste otklone, te da se poduzmu određene radnje i aktivnosti kako se nepravilnosti u daljnjem poslovanju ne bi ponavljale.

Revizijom finansijskih/financijskih izvještaja/izvješća za 2002. godinu i usklađenosti poslovanja sa zakonskom regulativom, utvrđeno je da Vrhovni sud nije otklonio nepravilnosti navedene u izvještaju/izvješću o obavljenoj reviziji finansijskih/financijskih izvještaja/izvješća za 2001. godinu, niti je postupio po sljedećim preporukama:

- vršena je isplata izdataka koji nisu bili predviđeni budžetom/proračunom, u dijelu koji se odnosi na nabavku opreme,
- prilikom nabavke opreme i roba nije u potpunosti primjenjivana Uredba o postupku nabavke roba, usluga i ustupanju radova,
- evidentiranje poslovnih promjena (transakcija) nije vršeno u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta/proračuna u FBiH prema standardnim budžetskim klasifikacijama na propisana šestocifrena konta.

4 NALAZI I PREPORUKE

U skladu sa INTOSAI revizijskim standardima područja rada i da bi se postigli postavljeni ciljevi u određivanju širine i djelokruga revizije, uzeti su određeni nalazi na osnovu kojih su utvrđeni nedostaci i propusti u radu Vrhovnog suda i date preporuke za otklanjanje istih.

4.1 USKLAĐENOST SA ZAKONSKIM PROPISIMA

U toku revizije finansijaskih/financijskih izvještaja/izvješća za 2002. godinu konstatovano je da Vrhovni sud nije postupio u skladu sa važećim zakonskim propisima u slijedećim slučajevima:

- u Vrhovnom sudu nije u potpunosti izvršeno usaglašavanje stanja sredstava i njihovih izvora iskazanih u knjigovodstvu sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom, što je u suprotnosti sa članom 47. Zakona o budžetu/proračunu u Federaciji BiH i članovima 73., 74. i 75. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta/proračuna u FBiH, kojima je propisana obaveza budžetskih korisnika da najmanje jednom godišnje (31. decembra tekuće godine) usklade stanje sredstava i njihovih izvora, iskazanih u knjigovodstvu, sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom,
- Vrhovni sud u svom poslovanju nije postupao u skladu sa Zakonom o budžetu/proračunu u FBiH i Zakonom o izvršenju budžeta/proračuna za 2002. godinu, u dijelu koji se odnosi na korištenje odobrenih sredstava do visine odobrene u njegovom posebnom dijelu, u iznosu koji revizorski tim nije mogao u potpunosti potvrditi iz razloga što Vrhovni sud nije obezbijedio podatke o tekućim rashodima i izdacima prema standardnim budžetskim/proračunskim klasifikacijama, tj. nije finansijske/financijske promjene, odnosno transakcije evidentiralo na propisanim analitičkim računima,
- Pravilnik o radnim odnosima, plaćama i drugim ličnim primanjima administracije Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovina nije usklađen sa Zakonom o radnim odnosima i plaćama službenika organa uprave u FBiH i Zakonom o plaćama i naknadama rukovoditelja izvršnih organa vlasti FBiH i službenika koje imenuje, odnosno postavlja Vlada FBiH, u dijelu koji se odnosi na utvrđene koeficijente za obračun plaća i obračun položajnog dodatka,
- na naknade koje su isplaćivane sudijama porotnicima nije obračunat i uplaćen porez na dodatna primanja, što je u suprotnosti sa Zakonom o porezu na plaću («Sl. novine FBiH» br. 26/96, 27/97, 12/98, 29/00, 54/00, 16/01 i 7/02),

Preporuke menadžmentu:

- da se popis imovine izvrši u skladu sa članom 73., 74. i 75. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta/proračuna u FBiH i članom 23. Zakona o računovodstvu,
- da se knjigovodstvena evidencija, osigura prema standardnim budžetskim klasifikacijama u skladu sa članom 5. i 14. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta/proračuna u FBiH,
- da se u Pravilniku o plaćama koeficijenti za obračun plaća, i visina položajnog dodatka usklade sa Zakonom o radnim odnosima i plaćama službenika tijela uprave u FBiH,
- da se isplaćene naknade porotnicima sudijama obračuna i uplati porez na dodatna primanja u skladu sa Zakonom o porezu na plaću,

4.2 MENADŽMENT I SISTEM INTERNIH KONTROLA

U skladu sa INTOSAI revizijskim standardima područja rada tačka 142. koji se odnose na analizu rada menadžmenta i sistema interne kontrole, izvršena je procjena da li sistemi interne kontrole pomažu zaštititi imovine i resursa kao i da li osiguravaju tačnost i cjelovitost računovodstvenih evidencija u Vrhovnom

sudu, a koji su ujedno i osnova za donošenje i provođenje odluka menadžmenta u cilju postizanja što veće efikasnosti u cjelokupnom poslovanju.

U 2002. godini, koja je bila predmet revizije, menadžment Vrhovnog suda je svoji funkciju izvršavao u sastavu imenovanom u 2001. godini.

Vrhovni sud ima sekretara, koji predsjedniku Vrhovnog suda pomaže u rukovođenju i organizovanju rada u poslovanju Vrhovnog suda. **Dio poslova koje obavlja sekretar Vrhovnog suda se radi po ustaljenoj praksi, bez pismenog ovlaštenja predsjednika suda, a isti nisu regulisani Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine.**

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Vrhovnog suda utvrđene su organizacijske jedinice i njihov djelokrug, sistematizacija radnih mjesta, način rukovođenja, ovlaštenja i odgovornosti u vršenju poslova i radnih zadataka Vrhovnog suda.

Uvidom u navedeni Pravilnik utvrđeno je da opis poslova radnih mjesta nije razrađen u potpunosti, a posebno u dijelu koji se odnosi na obaveze, ovlaštenja i odgovornosti u vršenju poslova i radnih zadataka. Nastavljeno je zatečeno stanje, pogotovu kada su u pitanju poslovi sekretara suda, koji iste obavlja na osnovu usmenih naloga predsjednika suda, bez zato datog pismenog ovlaštenja.

U postupku izvršenja budžeta sa Jedinственог računa Trezora, nije u potpunosti vršen računovodstveni nadzor, koji podrazumijeva: provjeru ispravnosti postupka pri nabavci robe, usluga i ustupanju radova, provjeru pravilnosti kontiranja i knjizenja, provjeru gotovinskih isplata preko blagajne i opravdanosti istih, kao i kontrolu formalne, računске i zakonske ispravnosti likvidatorne dokumentacije.

Ovakav način funkcionisanja sistema internih kontrola, gdje je sadržana i računovodstvena kontrola, ne daje dovoljnu garanciju za potpunu i efikasnu zaštitu imovine, sprečavanje greške, kao i tačnost i potpunost računovodstvene evidencije i pravovremeno pripremanje pouzdanih finansijskih/financijskih izvještaja/izvješća.

Pravilnikom o unutarnjem poslovanju Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine su propisane osnove organizovanja i poslovanja Vrhovnog suda, donesenim od strane ministra pravde. Da bi se poslovi Vrhovnog suda obavljali uredno i blagovremeno navedenim Pravilnikom između ostalog su regulisani način ostvarivanja prava i dužnosti radnika, poslovi u vezi pozivanja i raspoređivanja sudija porotnika, stalnih sudskih tumača i vještaka, kao i način materijalno-finansijskog poslovanja i drugih poslova propisanih federalnim zakonom. Uvidom u prezentiranu dokumentaciju (rješenja, isplate naknada advokatima po službenoj dužnosti i prateća knjigovodstvena dokumentacija i evidencija) utvrđeno je da za navedene poslove ne postoje utvrđene pisane procedure.

Zakonom o vrhovnom sudu Federacije je regulisano donošenje godišnjeg programa poslova i program rada Vrhovnog suda, koji za 2002. godinu nisu doneseni i što je otežavalo rad menadžmenta Vrhovnog suda, a ujedno i smanjilo efikasnost u u obavljanju poslova rukovođenja.

Preporuke menadžmentu:

- **da se uspostavi takav način sistema internih kontrola kojih će se pridržavati svi uposleni u cilju postizanja što efikasnijeg poslovanja i pouzdanosti finansijskog izvještavanja, kao i usklađenosti sa važećim zakonskim propisima,**
- **da se jasno definišu nadležnosti službi, te da se utvrde kontrolni postupci kojima bi se osigario nadzor nad imovinom i poslovnim knjigama, sa posebnim osvrtom na računovodstveni nadzor, koji bi se obavljao u skladu sa Uputstvom o izvršenju budžeta sa Jedinственог računa Trezora,**
- **da se jasno definišu poslovi sekretara Vrhovnog suda, i da se za iste da pismeno ovlaštenje od strane predsjednika Vrhovnog suda,**
- **da se donese Pravilnik o naknadama, nagradama i raspoređivanju sudija porotnika, stalnih sudskih tumača i vještaka u Vrhovnom sudu,**

- radi efikasnijeg i kvalitetnijeg ostvarivanja svoje funkcije Vrhovni sud treba osigurati dosljednu primjenu Pravilnika o unutarnjem poslovanju Vrhovnog suda, kao i ostalih pratećih akata i zakonskih propisa,
- da se u skladu sa Zakonom o vrhovnom sudu Federacije Bosne i Hercegovine donese i usvoji Program rada Vrhovnog suda sa godišnjim rasporedom poslova.

4.3 IZVRŠENJE BUDŽETA/PRORAČUNA

4.3.1 PRIHODI

Ukupni prihodi za 2002. godinu iskazani u računovodstvenom iskazu Računa prihoda i rashoda iskazani su u iznosu od 4.919,00 KM i isti su pogrešno evidentirani, jer Vrhovni sud ni po kojem osnovu ne ostvaruje vlastite prihode, što je još jedan primjer nedovoljne saradnje na relaciji budžetski korisnik Trezor.

Preporuka menadžmentu:

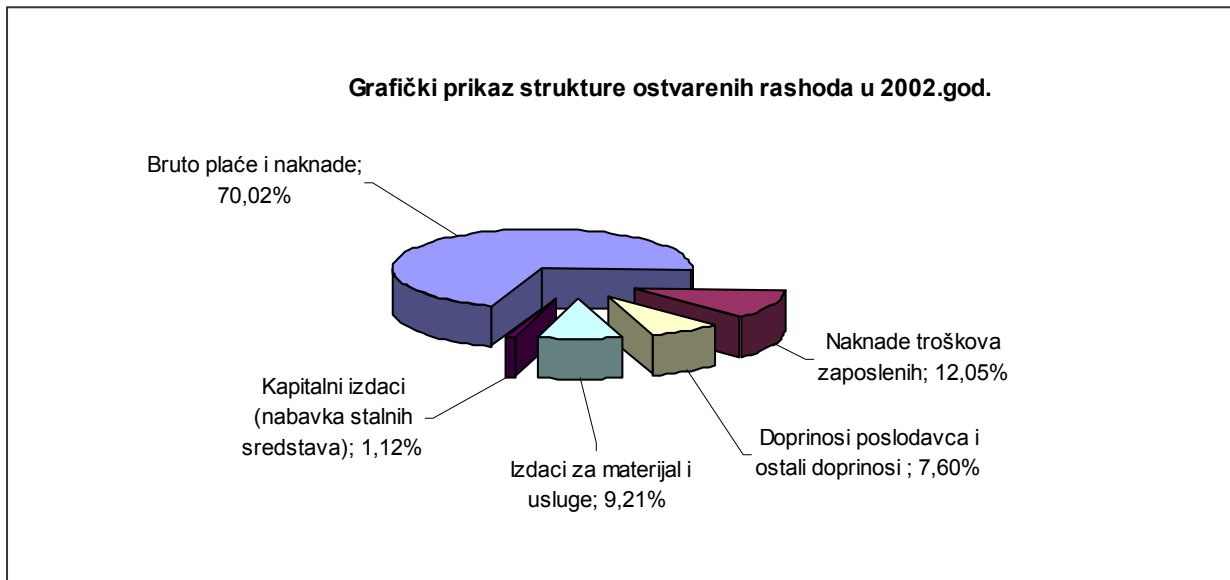
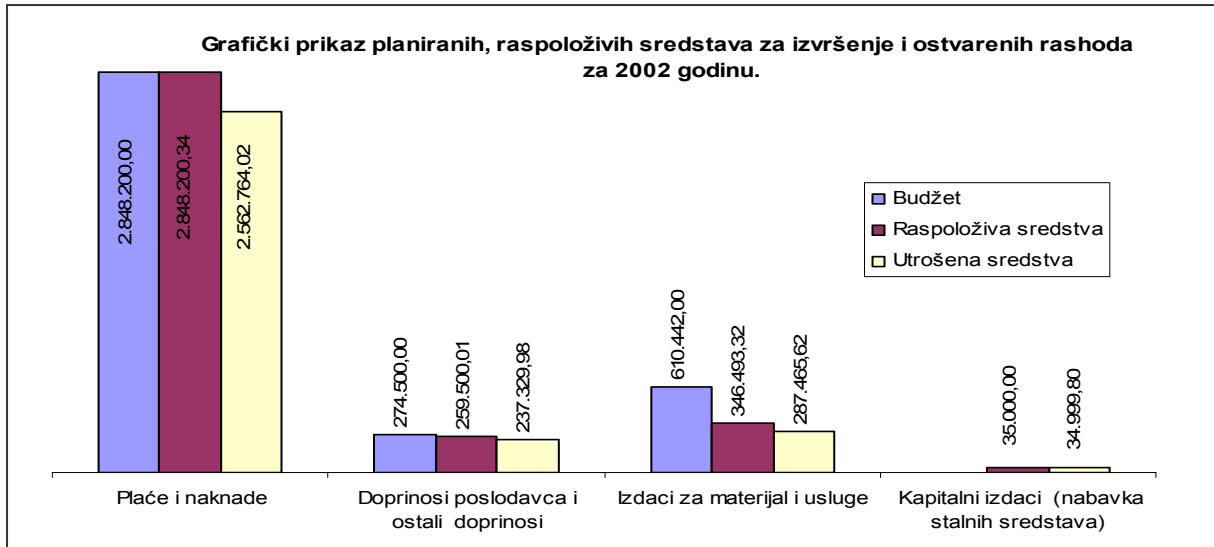
- da se ojača saradnja između Vrhovnog suda i Trezora i da se finansijske transakcije evidentiraju na propisana konta u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta proračuna.

4.3.2 RASHODI

Ukupni iskazani rashodi i izdaci u Vrhovnom sudu u 2002. godini iznose 3.122.559,42 KM i u odnosu na iznos raspoloživih sredstva ostvareni su 89,49%.

Struktura planiranih, raspoloživih i stvarno utrošenih rashoda i izdataka na dan 31.12.2002. godine prikazana je u slijedećoj tabeli:

Rd. Br.	Opis	2002. godina			Index (5/3)
		Budžet	Raspoloživa sredstva	Utrošena sredstva	
1	2	3	4	5	6
	RASHODI I IZDACI (I+II)	3.733.142,00	3.489.193,67	3.122.559,42	83,64
	I Tekući rashodi (a+b+c)	3.733.142,00	3.454.193,67	3.087.559,62	82,71
	a) Plaće i naknade (1 do 5)	2.848.200,00	2.848.200,34	2.562.764,02	66,60
1.	Bruto plaće i naknade	2.468.200,00	2.360.200,34	2.186.363,47	88,18
3.	Naknade troškova zaposlenih	380.000,00	488.000,00	376.400,55	99,05
	b) Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi (6+7)	274.500,00	259.500,01	237.329,98	86,46
6.	Doprinosi poslodavca	274.500,00	259.500,01	237.329,98	86,46
	c) Izdaci za materijal i usluge (8 do 17)	610.442,00	346.493,32	287.465,62	47,09
8.	Putni troškovi	27.342,00	23.931,60	21.880,90	80,03
9.	Izdaci za energiju	59.290,00	59.290,33	36.090,53	60,87
10.	Izdaci za komunalne usluge	3.136,00	33.136,32	31.592,02	1007,39
11.	Nabavka materijala	168.266,00	41.300,32	41.300,22	24,54
12.	Izdaci za usluge prijevoza i goriva	25.872,00	35.871,99	8.428,55	32,58
14.	Izdaci za tekuće održavanje	33.614,00	36.440,01	36.222,08	107,75
15.	Izdaci za osiguranje, bankarske usluge i negativne kursne razlike	17.640,00	17.640,33	13.075,62	74,12
16.	Ugovorene usluge	275.282,00		98.875,70	35,92
	II Kapitalni izdaci (nabavka stalnih sredstava)		35.000,00	34.999,80	-
	Nabavka opreme		35.000,00	34.999,80	-



Izdaci za bruto plaće (neto plaće, naknade, doprinosi iz plaća i porez na plaće) iskazane su u iznosu od 2.186.363,47 KM ili 7,37% manje u odnosu na raspoloživa sredstva. Obračunati doprinosi na teret poslodavca iznose 237.329,98 KM. Ukupni izdaci po osnovu bruto plaća čine 77,62% ukupnih izdataka i rashoda Vrhovnog suda. Ovdje je važno napomenuti da su izdaci za bruto plaće ostvareni manje u odnosu na raspoloživa sredstva iz razloga što u 2002. godini nisu u potpunosti bila popunjena mjesta sudija Vrhovnog suda.

Plaće u Vrhovnom sudu su isplaćivane na osnovu Pravilnika o radnim odnosima, plaćama i drugim ličnim primanjima administracije Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, **koji nije usklađen sa Zakonom o radnim odnosima i plaćama službenika organa uprave i Zakonom o plaćama i naknadama rukovoditelja izvršnih organa vlasti FBiH i službenika koje imenuje i postavlja Vlada FBiH**, u dijelu koji se odnosi na utvrđene koeficijente za obračun plaća i na obračun položajnog dodatka, za pojedine službenike (računovodstvena služba) u organizacionim jedinicama sudske uprave sa pisarnicom i daktilobiroom i računovodstveno-materijalnih poslova. Za pojedine službenike (sekretar vrhovnog suda i sudski savjetnici) položajni dodatak se obračunavao u skladu sa preporukom federalnog ministra pravde broj 01-850/97 od 22.01.1998. godine (čija primjena teče od 01.12.1997. godine), što znači prije usvajanja navedenog Zakona i ista nije usklađena sa članom 159. Zakonom o radnim odnosima i plaćama službenika organa uprave i članom 6. Zakonom o plaćama i naknadama rukovoditelja izvršnih organa vlasti FBiH i službenika koje imenuje i postavlja Vlada FBiH. Zaključkom Vlade o utvrđivanju koeficijenata za plaće i visinu položajnog dodatka

rukovoditelja federalnih organa i službi i rukovodećih službenika koje imenuje, odnosno postavlja Vlada FBiH broj 60/99 od 18.02.1999. godine nisu definisana radna mjesta sekretara suda i sudskih savjetnika. Navedenim zaključkom je definisana i visina položajnog dodatka i primjena istog teče danom donošenja. Uvidom u obračun i isplatu plaća Vrhovnog suda utvrđeno je da je isti vršen suprotno navedenom Zaključku.

Naknade troškova zaposlenih u Vrhovnom sudu iskazane su u iznosu od 376.400,55 KM i iste su u odnosu na raspoloživa sredstva isplaćene 77,13%.

Struktura navedenih rashoda je sljedeća:

Naknada za topli obrok tokom rada	160.677,99 KM
Naknada za prijevoz na posao i sa posla	48.622,63 KM
Naknada za korištenje privatnog automobila u službene svrhe	1.324,00 KM
Naknada troškova smještaja službenika	500,00 KM
Naknada za odvojeni život	10.990,00 KM
Naknada za regres za godišnji odmor	52.062,81 KM
Otpremnine zbog odlaska u mirovinu	64.924,80 KM
Jubilarnе nagrade za stabilnost u radu	17.240,80 KM
Pomoć u slučaju smrti ili teže bolesti	8.766,00 KM
Naknade za bolovanje preko 42 dana	11.291,52 KM

Naknade troškova smještaja (stanarine) dužnosnika iskazana je u iznosu od 500,00 KM i odnosi se na isplatu troškova stanarine za uposlenog sudiju u Vrhovnom sudu. Prilikom navedene isplate nisu provedene procedure u skladu sa članom 16. Uredbe o naknadama i drugim materijalnim pravima rukovoditelja izvršnih organa vlasti u FBiH i službenika federalnih ministarstava i drugih tijela federalne uprave.

Izdaci za **jubilarnе nagrade za stabilnost u radu** su iskazani u iznosu od 17.240,80 KM i odnose se na isplatu poklona za mart sa pripadajućim porezom i isplatu za novogodišnje paketiće. **Odluka o isplati naknada za 8. mart nije prezentirana.**

Izdaci za pomoći u slučaju smrti ili teže bolesti iskazani su u iznosu od 8.766,00 KM. Navedene isplate su vršene na osnovu rješenja izdatih od strane Predsjednika Vrhovnog suda i bez prethodno utvrđenih kriterija.

Otpremnine zbog odlaska u mirovinu iskazane su u iznosu od 64.924,80 i iste se ne mogu u potpunosti potvrditi, jer 67.232,00 KM izdataka za otpremnine je evidentirano i na izdatke za neto plaće. Obrazloženje odgovorne osobe za ovakav način knjiženja je, što se u ovom slučaju radilo o otpremninama zbog podnesene ostavke u toku prelaznog perioda i planirani rashodi za navedene službenike su bili na redovnim plaćama. Međutim navedene naknade predstavljaju naknade troškova zaposlenih i iste ne ulaze u redovne plaće, tako da su se trebale i evidentirati na naknade zaposlenim.

Izdaci za materijal i usluge iznose 287.465,62 KM i isti u ukupnim izdacima učestvuju sa 9,21%. Najveća stavka navedenih rashoda su ugovorene usluge koje u ovim izdacima čine 34,40% i nabavka materijala sa 14,37%. Svi ostali izdaci iznose 51,23% i odnose se na putne troškove, izdatke za energiju, komunalne usluge, izdatke za usluge prijevoza i goriva, izdatke poštanskih i telefonskih usluga (26.430,46 KM) izdatke za tekuće održavanje i bankarske usluge i usluge platnog prometa.

Uvidom u prezentiranu dokumentaciju revizorski tim je konstatovao sljedeće:

- evidencija izdataka nije vršena na propisana konta u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta/proračuna u FBiH,
- na naknadama za ugovorene usluge evidentirani su i izdaci za pravne usluge (32.717,50 KM) i ostale nepomenute usluge (47.871,50 KM), koje se ne mogu u potpunosti potvrditi, jer na istim su evidentirani izdaci suprotno odredbama Uredbe o računovodstvu budžeta/proračuna i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta/proračuna. Uz isplatu naknada fizičkim licima (usluge prevođenja) ne postoji relevantna dokumentacija, niti je sa istim zaključen odgovarajući ugovor,
- izdaci za tekuće održavanje su isplaćivani preko blagajne Vrhovnog suda bez prethodno provedene procedure u skladu sa Uredbom,

- na naknade sudijama porotnicima nije uplaćivan porez na dodatna primanja u skladu sa Zakonom o porezu na plaću,
- za naknade utroška za mobilne telefone nisu postojale odgovarajuće odluke o utvrđenoj visini naknade, već se regulisanje ovih izdataka rješavalo od slučaja do slučaja,
- isplate za zaštitnu odjeću i obuću su isplaćivane na osnovu pojedinačnih nabavki preko blagajne Vrhovnog suda, bez prethodno provedene procedure, što dovodi u sumnju regularnost navedenih isplata i mogućnost manipulacije sa istim,
- na dnevnicе za službena putovanja je obračunavana naknada, što nije u skladu sa članom 5. Uredbe o naknadama za putne troškove,
- dnevnicе za službena putovanja su isplaćivane za sudsku policiju na teret rashoda Vrhovnog suda,

Preporuka menadžmentu:

- da se nabavka materijala vrši u skladu sa Uredbom o postupku nabavke roba, uslugama i ustupanju radova,
- da se Pravilnik o radnim odnosima, plaćama i drugim ličnim primanjima administracije Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, uskladi Zakonom o radnim odnosima i plaćama službenika organa uprave u FBiH u dijelu koji se odnosi na utvrđivanje koeficijenata za obračun plaća, kao i obračun položajnog dodatka,
- da se obračun i isplata plaća u svim dijelovima (utvrđeni koeficijenti i položajni dodatak) vrši u skladu sa važećom zakonskom regulativom i da se preispita način obračuna položajnog dodatka u revidiranoj godini, sa posebnim osvrtom na osnovanost Odluke o isplati razlike plaće za sekretara suda i sudske savjetnike broj 814/03 od 24.07.2003. godine,
- da se rashodi i izdaci evidentiraju na propisana konta i u skladu sa budžetski odobrenim pozicijama,
- da se izdaci za pomoć u slučaju teže bolesti isplaćuju u skladu sa Uredbom.

4.4 STALNA SREDSTVA

U bilansu stanja na dan 31.12.2002. godine na poziciji stalnih sredstava, uključujući povećanja i smanjenja istih u toku godine, u Vrhovnom sudu je iskazano sljedeće stanje:

R. br.	Vrsta stalnih sredstava	Stanje 31.12.2001.g.	Povećanje u 2002. god.	Smanjenje u 2002. g.	Ispravka vrijednosti.	Sadašnja vr. 31.12.2001.g.
1.	Namještaj	368.732,92	670,00	1.405,71	316.446,37	51.550,84
2.	Kompjuterska oprema	82.592,45	25.647,80	28.965,75	24.777,50	54.497,00
3.	Oprema za prijenos podataka	16.419,90	7.894,00	758,00	7.524,54	16.031,36
4.	Ostale kancelarijske mašine	9.598,50	-	203,50	8.594,68	800,32
5.	Motorna vozila	32.984,00	-	-	29.754,28	3.229,72
6.	Elektronska oprema	-	2.073,00	-	103,65	1.969,35
6.	Strojevi, uređaji i alati	-	305,00	-	121,08	183,92
6.	Ugrađena oprema	1.078,00	72.779,50	-	7.818,99	66.038,51
5.	Mehanička oprema	895,00	-	-	788,73	106,27
6.	Oprema u pripremi	74.369,50	-	74.369,50	-	-
	Ukupno:	586.670,27	109.369,30	105.702,46	395.929,82	194.407,29

Komisija za popis koja je formirana Rješenjem Predsjednika Vrhovnog suda broj Su: 607/02 od 31.12.2002. godine je djelimično izvršila popis sredstava i obaveza Vrhovnog suda i nije u potpunosti usaglasila stanje utvrđeno popisom sa knjigovodstvenim stanjem.

Povećanje stalnih sredstava se odnosi na kupovinu kompjuterske opreme i opreme za prijenos podataka u iznosu od 34.999,80 KM i aktiviranje ugrađene opreme, koja je bila evidentirana na sredstvima u pripremi, u

iznosu od 74.369,50 KM. Prilikom nabavke navedene opreme nije provedena procedura u skladu sa Uredbom o postupku nabavke roba, uslugama i ustupanju radova. U februaru mjesecu 2002. godine je izvršena nabavka kompjuterske opreme u iznosu od 5.074,00 KM, koja je evidentirana na rashode i ista prilikom redovnog godišnjeg popisa nije popisana, tako da se od strane revizorskog tima ne može u potpunosti potvrditi iskazano stanje stalnih sredstva.

Smanjenje stalnih sredstva se odnosi na smanjenje stalnih sredstava po osnovu Odluke o rashodovanju-otpisu stalnih sredstava po broj Su-76/03 od 27.01.2003 godine. Prilikom isknižavanja navedene opreme nije obračunat i uplaćen porez na promet u skladu sa Zakonom o porezu na promet proizvoda i usluga, jer je utvrđeno da je rashodovana i oprema kojoj nije istekao vijek upotrebe. Iz Zapisnika o popisu sredstva i obaveza Vrhovnog suda Federacije BiH sa stanjem na dan 31.12.2002. godine broj Su: 57/03 od 06.01.2003. godine se ne može potvrditi da se radi o otpisu i rashodovanju sredstava nastalih usljed dejstva više sile.

Preporuka menadžmentu:

- da se popis obavi u skladu sa članom 73. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta/proračuna u FBiH i da se iz izvještaja o izvršenom popisu vide svi potrebni elementi za način likvidacije i knjiženja utvrđenih inventurnih razlika, sa visinom otpisa rashodovanih sredstava opreme i sitnog inventara.

4.5 NOVČANA SREDSTVA

U 2002. godini Vrhovni sud je svoje poslovanje obavljao preko Jedinstvenog računa Trezora.

Na novčanim sredstvima na dan 31.12.2002. godine iskazano je stanje u iznosu od 4.541,98 KM koje se odnosi na blokirana sredstva kod Hercegovačke banke.

4.6 KRATKOROČNE OBAVEZE-OBVEZE I RAZGRANIČENJA

Uvidom u bilansne pozicije Bilansa stanja Vrhovnog suda, iskazane obaveze na dan 31.12.2002. godine iznose 61.332,80 KM i odnose se na obaveze prema dobavljačima. Navedene obaveze se odnose na stvorene obaveze u decembru 2002. godine.

5 RAČUNOVODSTVO

Prelaskom na trezorski način rada, vođenje Glavne knjige, što podrazumijeva vođenje evidencije o svim finansijskim transakcijama, koje se odnose na budžetska sredstva na nivou korisnika, preuzelo je Federalno ministarstvo finansija/financija. Također je utvrđeno, da u svim segmentima nije postojala adekvatna koordinacija na relaciji Vrhovni sud Trezor, gdje su se pojedini problemi rješavali na osnovu usmenih instrukcija i od slučaja do slučaja, što je dovodilo do kršenja zakonskih propisa, a i pogrešnog evidentiranja pojedinih finansijskih transakcija i poslovnih promjena.

Preporuka menadžmentu:

- da se na računovodstvena kontrola vrši u skladu sa Zakonom o trezoru u FBiH i Uputstvom o izvršenju budžeta sa Jedinstvenog računa Trezora,
- da se u skladu sa članom 14. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta/proračuna FBiH, finansijske promjene u budžetu evidentiraju na propisanim šestocifrenim kontima, na osnovu vjerodostojnih, istinitih i urednih knjigovodstvenih isprava.

6 IT SISTEM

IT sistem Vrhovnog suda čine tri funkcionalno i fizički razdvojena dijela.

Najveći dio IT sistema čine 26 samostalnih računara različitih tehničkih performansi i isto toliko različitih modela laserskih štampača. Računari se koriste za obradu teksta, evidencije u mjeri koja ovisi o individualnom opredjeljenju i obučenosti korisnika. U tu svrhu se koriste MS Office programski paket instaliran na računarima. Internet konekcija postoji na jednom računaru.

Računovodstveno-knjigovodstvene promjene se knjiže na dvije radne stanice trezora koje su dio IT sistema Ministarstva finansija FBiH, a aplikacija obračuna i evidencija plaća se izvodi na jednoj radnoj stanici dijelu IT sistema Ministarstva finansija za obradu plaća.

Aplikacija osnovnih sredstava se izvodi na jednom samostalnom računaru.

Osim za Vrhovni sud na IT sistemu se izvode i aplikacije budžetskih korisnika Sudske policije, kao niže potrošačke jedinice Vrhovnog suda, zatim Federalnog tužilaštva, Federalnog pravobranilaštva, Federalnog vijeća za prekršaje i Ustavnog sud Federacije.

U organizacionoj strukturi IT je zastupljen jednim radnim mjestom sistematizovanim u odjeljenju računovodstveno-materijalnih poslova. Radno mjesto je popunjeno u 2003. godini.

Na osnovu prezentiranih činjenica konstatovano je da:

- dio IT sistema nema adekvatnu logičku kontrolu pristupa lozinkama,
- sistemski softver i uredski paketi nisu licencirani,
- program osnovnih sredstava nema funkcionalnost vođenja analitičke knjigovodstvene kartice po sredstvu, što nije u skladu sa Zakonom o računovodstvu.

Preporuka menadžmentu:

- **da se u skladu sa plan aktivnosti izgradnje integralnog pravosudnog IS donesenog u 2003. godini pristupiti izradi dokumenata IT strategija sa jasno definisanim ciljevima u svrhu kvalitetnije primjene IT u Vrhovnom sudu, te dokumenta IT sigurnosne politike kojim bi se definisali načini rješavanja pitanja sigurnosti IT sistema.**
- **Da se preispita organizaciona struktura kojom bi se uspostavila direktna komunikacija između menadžmenta i IT osobe.**

7 ZAKLJUČAK

Na osnovu izvršene revizije finansijskih izvještaja za 2002. godinu Vrhovnog suda i provedenih revizijskih aktivnosti u skladu sa Zakonom o reviziji budžeta/proračuna i INTOSAI revizijskim standardima, a ujedno uvažavajući opće uslove okruženja u kojem je Vrhovni sud poslovao u 2002. godini (nepopunjenost broja sudija, problem imenovanja predsjednika suda, prelazak na trezorski način poslovanja) i uzimajući u obzir značaj institucije istog, kao najvišeg žalbenog suda Federacije Bosne i Hercegovine, doneseni su slijedeći zaključci:

- **prilikom nabavke roba (potrošnog materijala, zaštitne odjeće i obuće, kao i nabavke kompjuterske opreme) nije provedena procedura u skladu sa Uredbom o postupku nabavke roba, uslugama i ustupanju radova,**
- **obračun i isplata plaća u dijelovima koji se odnose na utvrđivanje koeficijenta za obračun, kao i visine položajnog dodatka nisu u potpunosti usklađeni sa zakonskim propisima,**
- **popis stalnih sredstva nije izvršen u potpunosti sa važećom zakonskom regulativom,**
- **većina plaćanja (reprezentacija, nabavka zaštitne odjeće i obuće, usluge održavanja zgrade, nabavka poklon paketića za djecu uposlenih) se vršila gotovinski preko blagajne, što dovodi u sumnju regularnost navedenih isplata i mogućnost manipulacije sa istim,**

- evidentiranjem rashoda nisu u potpunosti obezbijedeni podaci o tekućim rashodima i izdacima prema standardnim budžetskim/proračunskim klasifikacijama, tj. finansijske/financijske promjene, odnosno transakcije nisu u svim slučajevima evidentirane na propisanim analitičkim računima, kako nalaže Uredba o računovodstvu budžeta/proračuna i Pravilnik o knjigovodstvu budžeta proračuna u FBiH, što je imalo za posljedicu i mogućnost nerealnog iskazivanja pojedine vrste rashoda i izdataka na određenim dijelovima bilansnih pozicija, a samim tim i mogućnost manipulacije sa odobrenim raspoloživim sredstvima,
- u toku revizije je izvršena zamjena postojećeg programa za evidenciju stalnih sredstava,
- s obzirom da navedeni utvrđene nepravilnosti i propusti nemaju materijalno značajan utjecaj na ukupno opće stanje i finansijski položaj Vrhovnog suda, kao i na računovodstvene iskaze Bilansa stanja i Računa prihoda i rashoda, na dan 31.12 2002. godine, revizorski tim je izrazio uslovno mišljenje o istim i predložio da se utvrđene nepravilnosti u narednom periodu otklone.

KOMENTAR

U ostavljenom roku Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine dopisom broj Su-1265/03 od 27.10.2003. godine se očitovao na Izvještaj o izvršenoj reviziji finansijskih/financijskih izvještaja/izvješća za 2002. godinu.

U navedenom Očitovanju Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine je naglašena opšta konstatacija da se revizorski izvještaj prihvata i da je isti urađen fer i korektno, s tm da su data i određena obrazloženja i pojašnjenja o utvrđenim nepravilnostima u Izvještaju/Izvješću o izvršenoj reviziji. Navedena obrazloženja i pojašnjenja su razmotrena, ali s obzirom da ista ne utiču na konačno mišljenje dato od strane revizorskog tima nisu ni ugrađena u Izvještaj/izvješće o izvršenoj reviziji finansijskih/financijskih izvještaja/izvješća za 2002. godinu.

Tim za reviziju

Mirsada Janjoš, dipl. ecc.

Derviša Harbaš, dipl. ing.